

بو یوک محبوسه

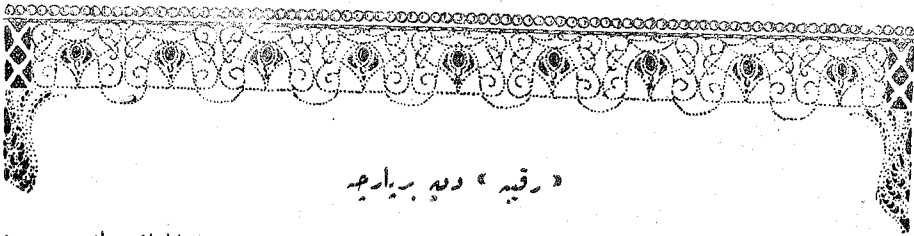
پنجشنبه کونلری چیقار ادبی و علمی مجموعه در.

نومرد

نسخه سی

۱۰ غروشددر

مدیر و امتیاز صاحبه م . زکریا

« رقيه » ديه بريارم

مصار

— ۱ —

اا كسيك ده كل هنوز برتورك عظمى اوستندن،
مبدلردن داهه قدسى وكوزل!
هر حالده بر استانبول فاتحك روحى وار.
بودر شرقه تورك عرفك ركز ايتديكى ايلك هيكل،
كنيش، يوكسك بر حصار ...

تورك اصيل والفى جانلندبران قايلار
قارشينده ماوى، اوزون دالغه لرله سوسله ن
دار بوغازك بش عصرلق عرمى!
سلام ويرير اكا دوغرو قانات آجان هر يلكن،
ا تكنى كوپوكلرله ثوبه ر كچن هر كى .

ا ك مطمئن بر كتابه، بر حصار ...
ا طرفى اورتهن اونلر شهيدلرك روحيدر،
ده كد برمى ايسته ميور اوكا آرتيق تك براوق.
هر دواوردن كيزلى سسلر طوبولور،
چانلاقلرك براغيزدن فرق يوق!

— ۲ —

قارشينده انچه ده كيز صانكه يشيل بر سرى،
بوده اونك ا ك محشم سلطاني،
كوزلرنده اسكى غرور آلوه ن بر سلطان!..
بعضى روزكار اوكا عائد بر شرفلى دستاني
مؤده ليور افقندن .

جانلاناچق صانيورم اوقلو يابلى بر آلاى
خيرچين روزكار اوينا تيركن دالارى .
كورور كوزلر اوزاقلردن بوكسه ليركن صارى آى-
استانبولى برتورك شهرى يابان اسكى سالارى!

بر فريطينه آرقاسندن قوشان آنلر، آتيلر
شيمدى آرتيق كورونمزه نه ضرر!
ا كلاتيركن قايلقلر باش دوندوردهن بر ماصال

بينه هر كس بر قيامت قورقوسيله ثورپرير .
يوكسكلردن بعضى اوچار بر قارتال:
بو، فاتحك كوكده چاربان قليدور ...
— ۳۳۰ — كاتون ثاقى —

فادره نافذ

۱ — هيچ بر شى يابامازسك . بوش
خويا لره قايلما .
ل — بنده آرتق خويا وامل قلامدى ،
يالكن چاليشقانلغمه وير آزده معلوما نه كوو نه نيورم .
۱ — بو نه قدر غرور !..
ل — اويله طن ايدورم .
۱ — بويله بر حركته نه دن لزوم كوردك!
ل — سزه نه ؟
۱ — يوق .. هينى سويله به جكسك ...
ل — بكا جبرائيمكه بر حفاكز وارمى ؟
۱ — طبيعى حقا يوق ... ساده سور ييورم .
ل — ها ..

يقينده دارالبدائع هيئت تنقيليه
طرفندن اوينا نه چق اولان (رقيه)
مؤلفى

تحسين ناهيد بك

۱ — ليا بونلرى سنمى سويليورسك؟ شن،
نازك، اوقدر ابي بوركلى اولان ليا بكا بويله
شيلر سويله سين . دوغروسى شاشيورم ...
ل — باقك، او اسكى شن وحساس ليلايى
زمان نه يابدى! .. اسكيدن هيچ اولما زسه كوز ياشلرم
واردى؟ اونلرله متسلى اوليوردم .. شيمدى..
اونلرده قالماسدى؟ اونلرله ده منبى قورودى .
آرتق عصيان ايد ييورم . هيچ بر شى دوشونم يورم .
۱ — يكي سبب؟ .. سبب ؟

ل — ديمك هيچ بر شى بيلمور، كورميور،
هيچ بر شى حس ايتيورسيكز .. ديمك هينى
بن سويله مه لى م .. اويا كرنج، او آجى، او
چيركن حقيقتلرى سزه بن آكلما لى م . اويله ي؟
غرور مدين، عظمت مدين بحث ايد ييورسكز، اونلرده
اولاسه معروض قالد ييم حقارت بنى كبر تيردى .
حالبوكه سز هيجانك، باسك، نفرتك سيني
بر كنج قيز غرا بنى ديه تعريف ايد ييورسيكز .
بزه ياد ييكز ايسكلى .. بابا بنى نمون ايدن بو
ايسلرك بنى ناصل اولدورد يكنى آكلما يورميسيكز .
بنى هر وسيله ايله آزه ن، حقارت معروض
ايدن هپ او ايسلرك يكنى دكلى؟ اويقوسز

« رقيه » تحسين ناهيد بك « هاترى كيدستما كرس » دن
اقتباس ايدلش صوك پيه سيدر . « دارالبدائم » كخته سنده
ايكى هفته اول تمثيل ايدللهسى مقرردي . فقط تيه باشى
تيا تروسنك شهر اما بنى طرفندن بر اجتنى به كبرالاعش اولماسى
يوزندن تمثيل شيمد يلك كرى قالدى . قولسرو اتوار تايه سنى
دوشون براداره نك تيا ترو بناسنى هيچ دوشونه مش اولماسى
يك غريبدر . هر حالده برملى عزت نفس مسئله سى شكلى
آلان بوايشه ياقينده بر چاره بولونا چقى ايمد ونمى ايدرز .
امر حقنده كى مطالعه لر عى كخته ده كوردك دن صوكره
سويله جكز . شيمد يلك قارقلر عى « رقيه » نك بر حفاكز سنى
تقديم ايد ييورز:

رسم احمد فواد بك بو يوگ بر صفت تيكارد .
ايلك كوزل ايرلرينك دوغمه سنده رقيق ومونس زوجيه سى
تكارك بو يوگ قاتيرلرى اولشدر . احمد بك بر زماندن برى
تحف بر عقامته اوغرا مشدر . تقيل ايدن بر كنج قيزى
تصوير ايدن بر تابلوسى بر درلو بيزه ميور . الهامده سونش
وقوزومش بر شى واردر . رسم آلدده دوغمش، آلدده
بو بومش اولان كنج وحساس ليلايى بر زماندن برى كيزلى
ودرين بر عيتمله سومكده در . ليلانك باباسى سقيه وسرسرى
طبيعتلى بر آدمدر . اصيل روحلى ليلاي بر صيفقى كى باشامقدن
دايما اذا دوغشدر . فضله اوله رق دايم عا دى روحلى بر طلقم
آدملرك كستاخ ومجاوزانه تشبيلرته معروض قالمقده در .
تقل ايتديكمز كخته كنج قيزك اك زيا ده بوكلوب بوغولدينى
بر آندده احمد بكله آره لرته كچن محاوره در :

ليلا - احمد

ليلا — نه اوليور قوزوم ؟
احمد — شى ... باباك بنى سويله مكه توكيل
ايتدى .

(بردنبره) اوله دور ... بزدن، كند خردن
بحث ايدلم ... اوت ايكي مزدن ... آرا خرده
بر شى اولدى؟ اوتى آكلماق ايسقيورم .

ليلا — آرا خرده؟ هيچ بر شى يوق .
احمد — اوت؟ هيچ بر شى يوق! فقط
آرتق بن بويله معمارلردن، كنج قيز غرايتلردن
بيقدم، اوصاندم، نه اوليورسك؟ قلكده نه وار؟
اونلرى سويله!

ل — قليمده اوقدر فنا شيلر وار كه ...
شبهه سز بر كون بنى بوغه جق!

۱ — يكي ... سويله باقام ...
ل — خير، لزومى يوق ... يالكنز بر آوزوم
وار .

۱ — ناصل آوزوك؟
ل — بر آن اول بورادن كيتمك آرزوسى .

۱ — نره به كيده جكسك؟
ل — نره اولورسه اولسون ... هر حالده
كيده جكم .

۱ — فرض ايت كه كيتدك ... نه يابا جكسك؟
ل — چايشه جنم .

۱ — نه يابا جكسك؟
ل — بنم كى بر كنج قيز نه يابا سيلرسه ،
ناصل چاليشيرسه اويله چاليشه جنم .

۱ — طن ايتديك قدر قولاي دكل .
ل — كوروز . « برمدت »

دېجه لرمده باغرامق اېچون پامديغې اېصبره رق
جې قېوراندېران اضطراب ، غائب ايتديكم عزت
نفسم دن دولاي دكل آرتق بولامادېم دونكي
صافيم دونكي عصمت اېچوندر .. عصمت ، بوكله
سزې متعير ايدېيور ..
بوكا رځما بر شي آكلاميورسيكز دكلى؟
آرتق كافي ، بزى سسكون ايله ياشامق اېچون
براقيكز چاليشم .. بن كندى حسابمه سقالتدن
اوله كي سزك سوسلو حياقكزه ترجيح اېدرم ،
(متأثر) ياري نه قدر بېچاره ، نه قدر بدبخت ..
كوكسته قاپانه رق رحمت راحت آغلايه جق كېمسم
بوق .. آنهم اولدى ، بابام سه .. (آغلامق
اېچون دېشلىرى صيفرق دورور)

ا — ليلا !
(آجې ومستزى)

ل — غالبا قورقديكز ..
ا — مېچېدن جې قورقوتوپورسيكز ..
ل — فقط بكا قارشى پايلان شيلو سزى
قورقوتوپور .. اولنرى بيلمور ، حس اېچيورسيكز
بيله ..

ا — نه سولك اېستورسيكز . نه اولدى .
ل — كور ، كور ، كورسيكز .. نه لره تحمل
ايتديكى ، ناصل ازيله بېكى كورمبورسيكز .
سزك اويكزه صيفتمش ، سزك صدقه كزه محتاج
اوله رق باشايان هابه سز ، عاجز ، پارسز و ايمدسز
برفېز ، نام برشكار . يوكسكدن بافيلوب قولاغنه
اېكړه نج ، اچق شيلو سولنمه سې مباح اولان
بر بېچاره .. حق اكل رزبانه تكايلمرى بيله
دېكه مكه مجبور بر بدبخت ..

ا — بوزده اولوبور ؟ بوراده ، نم
اومده مې ؟
ل — باشقه نزمده اولايېر ، بوراده ،
دمين ..

ا — اېچون سس چقارمادك ، اېچون
چاغيرمادك ... اكر خبرم اولسه بدى او كويى
كوتېردم .

ل — دشتملرم نم اېچون مساويدر ..
بوندن قورتولق اېچون دېكړنى چاغيرامام ..
ا — سنك دشتمك .. بن مې ؟
ل — اوت . اكل معنا سز دشتم ..
ا — بن مې سنك دشتمك ! زوالى دلى ..
شيمدى بكا اوله شيلو سولنه جك كه ..
ل — سوله .. سوليهيكز باقم ..
نه سوليهيكسز ..

ا — (آرتق ديكلمه رك) بن سنك
دشتمك .. بن كه سنك اېچون چيله بريورم ..
دنياده سندن باشقه هېچ ، هېچ برشى كورمبورم ..
نه صنعت ، نه سعادت ، نه ايلك ، نه وجدان ..
دمين كورديديكى ، دكلى ؟ اوت ، جوق دوغروا .
كور .. فقط نه دن ؟ .. چونكه ، سن كلنجه
هرشى سونيور ! محشم كېهك پېنى ياقان
شيمشكلى ..

ل — صوص !

ا — شكاك ! .. دوشون ! .. صنعتكار
روحك اكل پوپل آرزوسى قدر كوزل ! .. يا
سيك ! ياري ، اوده هرشى وار : نشته ،
اميد ، كدر ، حذت .. هېسى ، هېسى او كوچوك
قائى وقېزىل بركله بكنزه بن دوداقلرده موجود ..
كوزلركده اوله بر درينك ، اوله براوچوروم
واركه .. او اوچورومك كشارنده روحم
اورپمهلر اېچنده قالييور !

ل — صوصكز ديورم ، يوقسه باغيره جم .
ا — (تهېچدن مست) باغير ! برشى
اومورمده دكل .. بن سنك دشتمك دكلى ؟
ل — اوت ! ..

ا — نه غريب دشتم .. يانكدن برىسى
كچسه تېره بن ، اكله بر ديكړنك الى دوقونه
شاشيران ، حياى ، اميدى ، آرزوسى ، هيجانى
سكا منحصر بر دشتم .. (ليلاى طوقار)

ل — برافى بى ، سندن نفرت ايدېيورم .
ا — بفسه .. سويورم ، هرشيشى
ارتكاب ايدكه قدر سويورم ، آكلابورميسك ؛
آكلابورميسك ! دوداقلر كي بر كره اېسته ديكم
كې اوپك اېچون .

ل — (بوئون وجودى تېره رك)
نه اېچون باغيرمايورم ، نه يه ديكلمه بورم ، نه يه دفع
ايتيورم بوى ! ..

ا — (ليلايه ساريلهرق) چونكه آرتق
كندى كندى بيله آلهاته ميورسك !

ل — (قورتولق اېچون صوك بر غيرت
ايدكه) نه قدر آچاقشز ياري ! ..

ا — سنك اېچون چيله بريورم ! (چيلغېن
كوزلرله كوزلرينك اېچنه باقار . ليلا كندى
برافير) ليلا .. ليلا (ليلا قوللرينك آراسته
بايلمش طن ايديلر . احمد دوداقلرني چيلنجه
اوزون اوزون اوپه) جوق بورولك جوق
اوغراشدك سوكيلم ، سوكيلم ! ..

ل — (صاپندن قېرلش بر چيچك كې
احمدك قولارى آراسته بن ناب قالير . وبركېچ
قېز جاييله كوزلرى دولفون) اولوبورم احمد
اولوبورم !

تكرار اوزون اوزون دوداقلرني اوپه .
لكن . اسرار انكي برشى بوپوسه يي يارنده
براقديرير ، باشلى آرييلر ، كوزلرى بوپومش
خلجان اېچنده بر آن اول نكارك چيقدېنى قاپويه
باقارلر .

ل — (خفيف بر سسله سوليه نير .)
هو اولدم .

عيسى ناهېر

ابويه عصرى بر نورعېمبر ؟
اعضاسندن اولدېم دارالفنون ادبيات اېچمى
سلطاني اونجى صنفلره غاډ ادبيات كتابك
پروغرامنى تنظيم ايتكى بكا حواله ايتشدى .
سكز دوقوزسنه لك توغلمله قنات كترمشدم كه
جوجقلمه اوزون اوزادى به نظريات كوسترك
پك فائده سز ، بلكه ده مضردر . بركون اېچمزمه
دعوت ايتديكمز پروفه سور « رنختر » ده بالخاسه
عينى فكرى مدافعه ايدنجه جسارت بولدم ؛ بجه
« بدبيات » بحثلى دارالفنونده اوقونه بيليردى ،
سلطانيلرده ادبى نولرك ساده جه « ته كنك »
قسنى كوسترك ، وپنى قرائت كتابلرله تقويه
ايتك كافيدى . ايشته تنظيم ايدكه جكم پروغرامده
شواساسى تققيه قرار وېردم . ادبى نولرك
ايضاحى اېچون تاريخى اصولى ترويج ايتك ،
هر نوعك تكامل صفحه لرق كوسترك ايتدم
خاطر ليوردم كه پروفور « ريو » لك « ياريجى
مخيله اوزرينه تدقيق » عنوانى قيمتلى كتابى
السانق خياللك و بنا عليه ادبياتك اكل علمى
سورنده تكاملنى كوستر بر تاريخ مباحه سنده در .
بوثر بنده يوقدى ، كوپرلى زاده فؤاد بكدن
ايتدم ، آلدن ، ايرتسى هفته « ريو » لك
نقطه نظرى كوزه تهرك « اپوه نه در » عنوانى بر
مقاله ده قلمه آلمش بولدم . حق فؤاد بكدنم كه :

— اپويه داتر بر مقاله وار ، ريپودن
آلدېم اېچون سنك ضيا فېزاجى !
برابر كولوشك ؛ وقوفى تقدير ايتديكم
ضيا بلك تحف بر مزاجى واردر ، او ، زمان
زمان شو ويا بوفيلوزوف ، ياخود عالمه مشغول
اولور . اومت ائاشنده باشقه لرينك نقطه
نظرى قبول ايتك شوبله دورسون ، حق تحمل
ايدمه من . مثلا مشهور اجتماعى « تارد » ،
اوروپاده كي سلطه سنه رځما ضيا بلكه ، مقبول
دكلدر ؛ چونكه كندى استادى دوركهايك كنه
طبان طبانه ضد بر مسلكى واردر . اوكا
كوره ريپوده بو وضعيته در . بو پروفه سور
اولا بر روحاچيدر . بشرك مخله سنى كندى
علميله ايضاح ايدر . خالبوك ضيا بلك
پالكر بوبله ياريجى مخيله لك تكاملنى دكل ،
اخلاق ، اقتصاد ، بدبيات الخ .. بحثلرني هپ
سوسبولوژى ايله تفسير ايتك ايتر . مثلا ريو
روحى وراشه قائمدر . ضيا بلك ايسه بوى قبول
ايدمه من ؛ ايشته شونلرى بيله ديكم اېچون يازدېم
مقاله دن دولاي خوشنود قلاياجق اولدن تخمين
ايتش ، فؤاد بلكه سوليه مشدم . مقاله انشارايتدى
ضيا لك حقيقه متأثر اولدېنى ايتشدم ، بيه
ايتدم كه بوبله علمى بحثلره قولاى مسافرى بيله
اولق شافلرندن اولمايانلر اولك بو وضعيتندن
استفاده بو بولهرق طوزدقلى ، دولاشدقلى
برلرده « ياهو ! على جانبك اپوه خنده يازدېنى
مقاله ياكش ، مش ! » ديكه باشلامشله . طبيى
اونلردن ايتشيلرده « ياكش ، مش ، مش ، ديه
نقل ايتشله ، ميدانه بر جوق « مش ، مش ، مش
ومشجى لره چيقمش ، اوزمان ضيا بلكه بر مكتوب